OFSAIDUL PASIV — O PROBLEMĂ SPINOASĂ

N. CHELEMEN
din Biroul Colegiului de arbitri al regiunii Bucureşti

Intrucît în etapa a treia a diviziei A s-a ivit o problemă care a suscitat serioase controverse, voi încerca în cele ce urmează să prezint partea din regulamentul de joc care se referă la *ofsaidul pasiv*.

De la început trebuie arătat că ofsaidul, în general, şi ofsaidul pasiv, în special, constituie una din cele mai dificile probleme ale regulamentului de joc. Nu întîmplător s-au făcut fel şi fel de propuneri menite să uşureze sarcina arbitrilor, sugerîndu-se la un moment dat ca situaţia de „afară din joc" să se aplice numai în anumite zone ale terenului de joc, sau cerîndu-se, pur şi simplu, desfiinţarea ei. Cert este că ofsaidul a produs multe dureri de cap arbitrilor, jucătorilor şi spectatorilor. Oare de ce? Pentru că arbitrul trebuie să aprecieze într-o fracţiune de secundă dacă într-o anumită fază un jucători este sau nu în ofsaid. Iar dacă este în ofsaid, ce fel de ofsaid: ACTIV sau PASIV?

Pentru a lămuri problema ofsaidului pasiv să facem apel la textul regulamentului de joc, care la art. 11 precizează că:

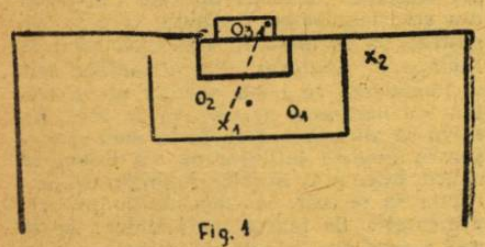

Fig. 1

„Un jucător în poziţie de ofsaid, nu va fi totuşi penalizat decît dacă arbitrul socoteşte că influenţează jocul, jeneză un adversar sau încearcă să obţină un avantaj, găsindu-se în această poziţie".

Aşadar, ofsaidul pasiv este o noţiune prevăzută de regulament, chiar dacă în textul propriu-zis nu este nominalizat prin cele două cuvinte.

Ce este ofsaidul pasiv, deci? Este poziţia jucătorului atacant în timpul unei faze de joc din jumătatea de teren opusă cînd, deşi nu are între el şi linia porţii adverse doi jucători din cealaltă echipă, el nu este totuşi penalizat de către arbitru pentru că nu influenţează faza de joc respectivă şi nu încearcă să obţină vreun avantaj găsindu-se în acea poziţie. Să dăm un exemplu (fig. 1).

Jucătorul X_1 a pătruns în suprafaţa de pedeapsă şi a şutat necruţător în colţul de sus al porţii, în timp ce coechipierul său X_2 se afla într-o poziţie de ofsaid din care nu putea influenţa faza de joc. Aşadar, jucătorul X_2 era în ofsaid pasiv, poziţie care nu se sancţionează. Ce s-ar fi întîmplat dacă şutul jucătorul X_1 ni-

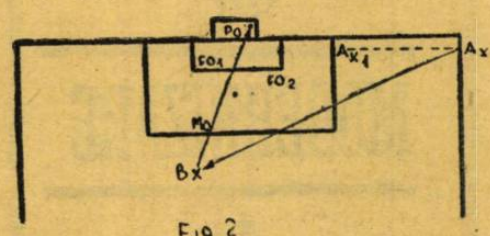

Fig 2

merea bara laterală şi de acolo mingea ricoşa la jucătorul X_2? Evident, într-o asemenea situaţie, poziţia jucătorul X_2 s-ar fi activizat, adică ar fi devenit ofsaid activ şi arbitrul l-ar fi sancţionat de îndată ce jucătorul ar fi intervenit la minge. Aceasta deoarece se consideră că mingea i-a fost trimisă direct jucătorului X_2 de către coechipierul său X_1.

Dar să mai dăm un exemplu.

În fig. nr. 2, fotbalistul Ax execută o lovitură de colţ direct — pînă la coechipierul său Bx. Acesta preia cu stîngul şi trage imediat cu dreptul un şut fulgerător, jos, în colţul drept al porţii. Din schiţă se vede că jucătorul Bx avea în faţa sa un adversar imediat, M, şi mai încolo încă doi fundaşi (F_1 şi F_2) precum şi portarul. Să presupunem că în timp de 2—3 secunde, cît a fost necesar ca mingea să ajungă la Bx şi apoi să fie şutată în poartă, jucătorul Ax a parcurs cîţiva metri şi se afla în punctul Ax_1 (în colţul careului mare). Putea oare acest jucător să fie în ofsaid activ? Nicidecum. Este un caz tipic de ofsaid pasiv.

Cu totul alta ar fi fost situaţia dacă jucătorul Bx, primind mingea, n-ar fi şutat „dintr-o bucată", ci ar mai fi făcut cîţiva paşi spre a se descotorosi de adversarul „M" — timp în care coechipierul său Ax ar fi ajuns în poziţia Ax_2 —

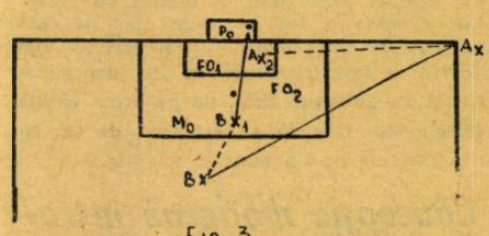

Fig 3

cînd, aşa cum rezultă din fig. 3, am fi avut o poziţie de ofsaid activ flagrantă. Desigur că o asemenea situaţie se sancţionează cu o lovitură liberă indirectă dictată în favoarea echipei în apărare de pe locul în care se află jucătorul Ax. adică din poziţia Ax_2.

Ceea ce trebuie reţinut de cei pe care îi interesează şi vor să cunoască problema ofsaidului pasiv este faptul că *totul se rezumă la influenţarea sau neinfluenţarea fazei de joc în care s-a pasat mingea sau s-a marcat golul, de către un jucător în atac.* Acesta este esenţialul în aprecierea corectă a ofsaidului pasiv. Dar să precizăm şi ce înseamnă „influenţarea fazei". *Prin influenţarea fazei se înţelege acţiunea unui jucător (adică a oricărui coechipier cu atacantul care are balonul şi pasează sau şutează) de a distrage atenţia portarului, a-i închide unghiul de vizibilitate, a-l deranja pe acesta sau pe alt jucător de cimp advers care ar putea interveni la minge spre a o juca sau opri să intre în propria poartă.*

Se mai impune a face încă o precizare şi anume: dacă în urmă cu 20—30 de ani sfera ofsaidului pasiv era mult mai largă şi jocul era oprit imediat ce un jucător se afla, de exemplu, în ofsaid pe latura dreaptă, deşi faza de joc se disputa pe latura stîngă, astăzi — în tendinţa jocului de fotbal modern de a i se asigura o cît mai largă cursivitate sau continuitate — acest lucru nu mai este valabil.

Un ultim exemplu care mi se pare, aş zice, clasic (fig. 4). O fază petrecută într-un meci de campionat din R. P. Ungară. Jucătorul „E" demarează pe extremă fiind urmărit de un adversar („O") şi centrează în faţa porţii. La minge sare portarul P_0 şi atacantul Bx. Din cei doi jucători mingea ricoşează la jucătorul Cx care şuteză la poartă şi înscrie. Din lupta aeriană pentru mingea centrată de extrema E, jucătorul Bx cade chiar pe linia porţii (aşa cum se vede în schemă) iar portarul îşi reia locul în poartă (în punctul P_{01}). Golul înscris a fost acordat, jucătorul Bx, în poziţia Bx_1, fiind considerat în ofsaid pasiv. Rezultă aşadar că *fiecare fază trebuie judecată de arbitru*

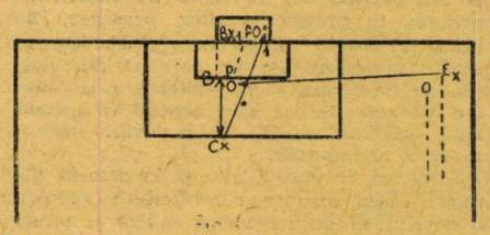

prin prisma elementului de influenţare directă a fazei de joc de către jucătorul sau jucătorii atacanţi.

În acest scop, arbitrul de centru este ajutat de colegii săi de la linie. Aceştia din urmă sînt datori să semnaleze toate poziţiile de ofsaid pe care le observă, fiind situaţi obligatoriu la nivelul penultimului apărător.

În concluzie, ofsaidul pasiv rămîne o spinoasă problemă pentru jucători, spectatori, dar mai ales pentru arbitri. Această problemă poate fi rezolvată numai printr-un plasament perfect al arbitrului de centru care să-i permită să vadă tot ce se întîmplă pe teren şi care, printr-o atenţie şi o judecare rapidă a fiecărei faze de joc, să dea soluţia cea mai justă chiar şi atunci cînd este vorba despre un ofsaid pasiv.

OPINII

O „ŞCOALĂ" PENTRU FOTBALIŞTI: DIVIZIILE B ŞI C

ŞTEFAN MIU
asistent la catedra de educaţie fizică a Institutului politehnic-Bucureşti

În fotbal, ca în orice alt sport, este nevoie de o treaptă intermediară pe care trebuie s-o urce un fotbalist în drumul său spre consacrare. Am vrea, în cele ce urmează, să aducem în discuţie tocmai necesitatea acestor forme intermediare în promovarea lui în general şi necesitatea „călirii", a trecerii prin „focul" diviziei B, în special.

Cu mici excepţii, note bune

Nu vom vorbi de promovarea în sine ci ne vom limita numai la aspectele (sau avantajele) ce le prezintă trecerea unui jucător prin „şcoala" „B"-ului sau „C"-ului şi cam cît îi este necesar pentru pregătirea, la acest nivel, spre a putea face saltul în Divizia A.

Asistînd la primele etape ale celei de a 50-a ediţii a campionatului Diviziei A am văzut şi urmărit numeroşi jucători (cam 24 în etapa I) promovaţi din categorii mai mici (ca să nu folosim cuvîntul obişnuit, categorii „inferioare") care au dat rezultate şi au corespuns aşteptărilor şi pretenţiilor Diviziei A. Spre exemplu: Lucescu *(Dinamo Buc.)*, Jercan, *(F.C. Argeş)*, Angelescu *(„U" Cluj)*, Stoichiţoiu, Achim, Georgevici *(Jiul)*, Banu, Bogdan, Mihai *(Progresul Buc.)*. Dodu, Tîmpănaru, Lungu, Dumitriu III *(ASA Tg. Mureş)*, Maghiar, Kiss, Rugiubei *(Dinamo Bacău)* şi alţii, *ca să nu vorbim decît de cei care au jucat. Dar în loturi mai sînt jucători ce-şi aşteaptă debutul şi poate consacrarea, ca* Manta *(Progresul Buc.)* Vasilescu *(ASA Tg. Mureş) etc.*

Cu mici excepţii, cei amintiţi au obţinut notări bune, cu care au... promovat „colocviul". În acelaşi timp colegi de-ai lor cu state mai vechi şi chiar foarte vechi în Divizia A au luat note mai mici. Sîntem convinşi că aceste aprecieri au fost competente şi obiective, trebuind să constituie un stimulent în pregătire şi în obţinerea de şi mai bune calificative.

Faptul că debutanţii, mulţi dintre ei juniori, au primit, în majoritate, note bune, trebuie să bucure pe toţi iubitorii fotbalului şi dovedeşte, lucru de necontestat, că în aceste echipe mici, de unde au provenit debutanţii, antrenorii şi tehnicienii respectivi au dus o muncă fructuoasă. *Dar există un aspect asupra căruia revenim (cu riscul de a aduce în discuţie o problemă ce se repetă) şi anume:* aceşti juniori nu trebuie promovaţi direct la Divizia A, decît cu mici excepţii.

„Stagiatura" şi cîteva din aspectele ei

De regulă, acestora, după terminarea junioratului, le trebuie un stagiu de 1—3 ani în „B" sau „C", ca apoi să li se ofere posibilitatea promovării. Bineînţeles, în această perioadă, este obligatoriu să li se acorde o atenţie, am putea spune deosebită, privind creşterea acestora ca oameni şi ca fotbalişti, începînd atît cu grija ce trebuie avută faţă de comportarea lor în viaţă cît şi cu pregătirea lor fotbalistică.

Am subliniat acest lucru deoarece nu toate echipele din „A" au relaţii bune, aşa cum credem c-ar fi necesar, cu cele din diviziile B sau C, spre a se ajuta sub aspectul acesta, al creşterii şi promovării jucătorilor.

Din această cauză apar discuţii inevitabile (şi, uneori, interminabile...) între cluburile divizionare A şi cele mai mici atunci cînd trebuie să ajungă la o înţelegere asupra unuia sau mai multor jucători. Aceste discuţii sau înţelegeri, trebuie să pornească, în mod obligatoriu, de la consimţămîntul jucătorului în cauză şi să respecte interesele ambelor părţi şi în special interesele fotbalului, de a avea jucători cît mai mulţi şi mai dotaţi.

Mergînd pe această linie, considerăm ca NECESARE *şi* INDISPENSABILE *aceste promovări, numai că ele trebuie făcute* cu foarte mult discernămînt *şi fără a se aluneca, aşa cum practica o dovedeşte, pe panta „racolării" permanente de jucători din diviziile B şi C care să completeze loturile echipelor din „A" doar ca număr şi să fie ţinuţi pe tuşă timp îndelungat ca apoi, la o verificare mai atentă, să li se dea verdictul de înapoiere la categoria de unde au venit, ori să fie folosiţi pentru „schimb".*

Este drept, nimeni nu poate spune că toţi cei ce au fost legitimaţi la o echipă de Divizia A trebuie să corespundă integral şi imediat. dar trebuie să existe totuşi perspective sigure şi apropiate *ca cei legitimaţi să facă faţă acestor cerinţe, trebuind să găsească, la noul club, înţelegerea şi răbdarea necesară, pentru că cerinţele, referindu-ne la obiectivele de performanţă şi obligaţiile echipei, sînt altele. Numai în acest mod alegerea făcută ar da rezultate şi ar constitui un stimulent pentru ca cei rămaşi în diviziile B şi C să-i ajungă, în valoare, pe foştii lor colegi.*

Putem afirma că în aceste divizii, B şi C, mai sînt încă mulţi jucători care, supuşi unei pregătiri superioare, pot face faţă în „A" la fel de bine ca debutanţii amintiţi la începutul acestor rînduri.

De ce considerăm că este necesar acest stagiu în Divizia B şi pledăm pentru el? Pentru că aici jucătorii se obişnuiesc cu antrenamente la un nivel destul de ridicat. De multe ori exigenţele în pregătire nu diferă cu mult de prima divizie. *Ne referim îndeosebi la primele 2—3 clasate ale ambelor serii de „B", la cele care au vizat promovarea, pregătindu-se şi jucînd la nivelul acestui obiectiv.*

Despre continuitate

Alte motive pentru care susţinem această „stagiatură" la „B" sau „C" sînt: regularitatea acestor competiţii, pretenţiile lor, dificultatea jocurilor disputate în deplasare (ceea ce face ca solicitările să fie maxime) ca şi acela, deloc de neglijat, că la nivelul acestor divizii, jucătorii de care ne ocupăm cresc evident în valoare fiind titulari meci de meci, avînd astfel posibilitatea unei cizelări continue.

Şi pentru că a venit vorba de continuitate, să relevăm un alt aspect: de multe ori se observă că, după cîteva etape, cei promovaţi sînt înlocuiţi, unii în mod obiectiv, alţii, însă, în mod subiectiv. De aceştia din urmă aş vrea să mă ocup în cîteva rînduri şi să arăt că mulţi antrenori obişnuiesc ca atunci cînd unul din foştii titulari a reuşit să-şi recapete forma obişnuită sau aproximativă, ori s-a refăcut în urma unui accident, să-i înlocuiască automat pe noii promovaţi, chiar dacă aceştia au corespuns.

Or, consider util să arăt că acest lucru trebuie făcut în cazurile necesare, bine gîndite: altfel se „dărîmă" tot ceea ce se clădise cu noul promovat. În plus, acesta începe să aibă complexe de inferioritate sau regretă părăsirea echipei mai mici, unde juca meci de meci, chiar în cazul în care condiţiile materiale de la noul club îi avantajează.

★

Fără a avea pretenţia epuizării acestei probleme, deosebit de complexă, am vrut să relevăm cîteva aspecte care ni s-au părut mai acute spre a veni în ajutorul promovării talentelor din „B" sau „C".

„CE TINERE TALENTE CUNOAŞTEŢI?"

Reamintim cititorilor noştri că propunerilor lor în cadrul iniţiativei-anchetă a revistei noastre „CE TINERE TALENTE CUNOAŞTEŢI", se primesc pînă la data de 1 octombrie.

Propunerile primite pînă la data de mai sus vor fi apoi înaintate de noi comisiilor regionale de fotbal, pentru evidenţă şi organizarea, de către acestea, a unor trialuri de genul celor care s-au ţinut la Piteşti şi Bucureşti.

De asemenea, reamintim cititorilor care ne-au trimis propuneri şi vor constata că pînă la sfîrşitul anului jucătorii recomandaţi de ei au fost introduşi în loturile echipelor de A sau B, să anunţe redacţia pentru a putea primi premiile oferite de revista „Fotbal" şi Administraţia de stat Loto-Pronosport.

Aşadar, primim — în continuare — propuneri PÎNĂ LA 1 OCTOMBRIE.